

El to encarnat del cel
desvetlla oasis
al nòmada d'amor
Giuseppe Ungaretti

ESTILS

Opinió

GETTY

Arbres i persones

JOSEP GORDI

PROFESSOR DE GEOGRAFIA (UNIVERSITAT DE GIRONA)

Hi ha boscos amb importants valors naturals i culturals. Aquest és el cas de Muir Woods, molt a prop de San Francisco. Es tracta d'un notable reducte de "sequoia sempervirens" situat en un fons de vall i que va ser salvat de l'exploració fustanera i protegit el 1908. La peculiaritat d'aquest bosc és que hi predominen les sequoies vermelles i per això els americans l'anomenen "redwood", ja que l'escorça d'aquesta sequoia té tonalitats vermelloses. Una altra característica és l'alçada dels seus arbres i la seva edat (molts arbres superen, àmpliament, els 40 metres i hi ha nombrosos exemplars pluricentenaris).

Ara bé, aquesta massa forestal també té importants valors culturals. La primera fa referència al seu nom: John Muir (1838-1914), gran explorador d'Alaska i, sobretot, de Yosemite, així com un ambientalista que va fer campanyes per promoure la creació de parcs nacionals i també el fundador del Sierra Club, que es va convertir en una de les principals organitzacions conservacionistes dels Estats Units.

El segon valor cultural d'aquest "redwood" és que va acollir una trobada dels representants de la primera conferència de Nacions Unides, un mes després de la mort del president Roosevelt i de la finalització de la Segona Guerra Mundial. Els motius de fer aquesta reunió dins del bosc van ser homenatjar el president Roosevelt com un dels impulsors de les Nacions Unides i, a la vegada, defensor dels boscos com espais no només per admirar els valors naturals, sinó per aprofitar l'alçada i la verticalitat dels grans arbres per fomentar la renovació dels desitjos i aspiracions de les persones. Per a Roosevelt el bosc era com un temple per a la pau, on la longevitat dels arbres era un exemple a seguir per mantenir-se ferm i seguir els principis inspiradors de les Nacions Unides. —

Inspiració
Per a Roosevelt el bosc era com un temple per a la pau, on la longevitat dels arbres era un exemple a seguir per ser ferm

Contes de la saviesa budista

Aquesta antologia a cura de Francesc Viladot (Viena Edicions) recull relats antics de la tradició budista de l'Índia protagonitzats per uns animals molt savis que transmeten diversos valors universals. Inclou també un CD amb una selecció d'alguns dels contes del llibre, interpretats per Georgina Cardona.

Raimon Panikkar i la ciència

Sota aquest títol el físic i professor Miquel Feixas impartirà la conferència el dimecres 27 de gener, a les 19h, a la Biblioteca Barri Vell (Josep Ferrater Mora 1, Girona) dins del cicle organitzat pel Seminari Raimon Panikkar de Pensament Intercultural i la Biblioteca de la Universitat de Girona.

Rachel Sussman: la vida més antiga

Els organismes amb més de 2.000 anys ens serveixen per entendre la fondària del temps

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

L'art, en el passat, volia transcendir i fer transcendir. Anar lluny partint de l'experiència propera i íntima de contemplar una obra. Contemplar-la amb tots els sentits, això és, mera experiència. El recorregut de la història de l'art, des de la industrialització de l'ànima, va ser més heterogeni que mai, i va incloure temes fins aquell moment infreqüents. Les avantguardes, fins a cert punt, es van situar al capdavant de nous llenguatges facilitats pel creixement de la tecnologia. Noves eines van suposar, inevitablement, noves mirades. L'objectiu de transcendir va ser, sovint, l'objecte a transcendir, relegant el fet mateix de la transcendència i de la bellesa a simples etiquetes, moltes vegades arreglades al calaix del conservadorisme ètic i estètic. Passat l'huracà de les avantguardes, l'art sembla recuperar una identitat pròpia, més amada en ella mateixa, en un àmbit més professionalitzat que mai, també més multitudinari, plural i inclassificable. Ja no és època de trencaments ni d'estaments radicals, tampoc d'establir distàncies amb la tradició, sinó d'incloure tot el llegat global per produir treballs inserits en el temps, que marquen una continuïtat biogràfica de l'artista i de la societat on es desenvolupa. L'art d'avui ja no necessita etiquetes per indagar en el seu rol de mediador entre l'ànima tecnificada i una realitat més gran que ens passa.

Immediatesa i fondària del temps

L'artista nord-americana Rachel Sussman (1975) representa aquest esperit contemporani a través del seu treball fotogràfic, en especial el que ha titulat *Els éssers vius més antics*, un projecte en curs que va iniciar l'any 2004. Des de llavors, ha viatjat pràcticament per tot el món, assessorada per científics, buscant organismes vius que superessin els 2.000 anys d'antiguitat. "Un projec-

te —explica Sussman— motivat no per un interès directe o com una qüestió més vinculada a la ciència tradicional, sinó per la idea del que anomeno la fondària del temps (*deep time*)."

Si la nostra època té com una de les característiques principals la immediatesa, quan sortim de nosaltres mateixos veiem que la gran velocitat que ens permet la tecnologia suposa també un greu desafiament mediambiental i social, amb uns desequilibris i alteracions ecològiques i culturals en poques dècades molt més evidents que en el passat. Aquesta acceleració pot comportar també una pèrdua de la sensibilitat per copsar la realitat que ens acull i que sovint maltractem. Arrasar un baobab de 13.000 anys de vida en poques hores per construir-hi una carretera, per exemple, implica molt més que un simple indicatiu de "progrés".

Per a Sussman, "aquesta fondària temporal no és una demarcació precisa com ho poden ser les eres geològiques o les èpoques cosmològiques, sinó que més aviat és un marc en el qual considerar l'escala temporal, massa llarga per a la nostra experiència física i massa gran perquè els nostres cervells la puguin processar. El que volia fer era trobar o forjar una cosa que poguéssim copsar, amb la qual ens identifiquéssim, i que ajudés a interioritzar la fondària del temps d'una manera significativa: sentir l'amplitud temporal malgrat no haver estat dissenyats per sentir-la."

El parpelleig de la vida humana no ha canviat al llarg dels mil·lennis de la nostra existència, tot i aquesta creixent acceleració en la qual vivim. Si l'esperança de vida creix, la percepció de viure minva... Pots per això ens costi entendre què significa viure d'una manera tan llarga i silenciosa, extremadament lenta (com aquells líquens de Groenlàndia fotografiats en aquest projecte que creixen un centímetre cada cent anys...). "Molts d'aquests organismes viuen en les condicions més dures del món —detalla la fotògrafa establerta a Nova

La llorata #0308-23826 (4p to 3,000 years old, Atacama Desert, Chile)

Spruce Gran Picea #0909-11009 (1,550 years old, Sweden)

Tres fotografies del projecte 'Els éssers vius més antics' que l'artista nord-americana Rachel Sussman va començar l'any 2004.

RACHEL SUSSMAN

York—, adaptant-se a temperatures extremes, amb poca humitat i escassetat de nutrients, o a grans altituds... Tot i això, no exhibeixen un creixement ràpid o robust, sinó que mostren tot el contrari: un creixement lent i regular. La seva dignitat vers l'adversitat ens porta a trets humans desitjats i no sempre valorats, com la paciència i la saviesa", conclou.

Convergent disciplines

L'art pot facilitar-nos l'endinsament en una consciència integral i integradora, que desfa límits mentals entre un interior i un exterior i, així, esdevinguem més respectuosos i receptius, de caminar responsable. Del seu treball fotogràfic, Rachel Sussman n'extreu una conclusió vital per a l'època actual: "¿La nostra comprensió del temps ha d'estar lligada a com l'experimen-

tem físicament? No ho crec. Aprofundir en el temps és com aprofundir en l'aigua: constantment hem de tornar a la superfície, empesos pels desitjos i necessitats del moment. Però a mesura que exercitem els músculs, més hi podem aprofundir i més fàcil se'n fa. Passa el mateix quan ens comprometem amb un pensament a llarg termini. Com més hi entrem, més ètiques esdevenen les nostres decisions."

L'any passat va recopilar 124 d'aquestes fotografies al llibre en anglès *The Oldest Living Things in the World*, ara traduït-se al xinès, on evidencia la voluntat de superar disciplines i assolir una mirada molt més holística i atenta. "Recentment —diu l'artista— un científic que no coneixia em va enviar un correu dient-me que després d'haver llegit el meu llibre ara s'apropa a la seva feina d'una manera diferent, amb una ment més oberta. Perquè, al cap i a la fi, el significat no es genera gràcies a un sol fet, a una sola persona o a disciplines aïllades, ni es troba valorant el que és objectiu per sobre del fet subjectiu. El significat, més aviat, prové de la forma en què teixim conjuntament una imatge més gran, plena de color i textures. No hem de descartar la importància de les especialitzacions, però si treballes només amb una disciplina i et cenyeixes de manera estricta a les seves normes és fàcil generar només un tipus de treball, un tipus de resultat", recorda l'artista. Una característica més d'un temps participatiu i col·laboratiu que vols allunyar-se d'un coneixement merament abstracte: "Entenem les coses d'una manera més completa quan podem internalitzar-les, és a dir, quan formen part de nosaltres", sentència Sussman. —

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:

Lluís Solà:
la parpella de l'instant

Projecte Sussman
viatja buscant organismes vius de més de 2000 anys d'antiguitat

6 PLANS PER AL CAP DE SETMANA

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen jocs de tot tipus i per a totes les e

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen jocs de tot tipus i per a totes les edats. El festival se celebra

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen jocs de tot tipus i per a t

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen j

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen jocs

Morbi facilis leonisi, vel congue

Arriba a la quarta edició i es consolida com la gran festa de la participació i la creativitat. L'entrada és lliure i s'adreça a un públic ampli. S'hi ofereixen